

Dokumentation Dialogmöte 1 Sydnärke ungdomsråd 2019-20

Målet med Sydnärke ungdomsråd är att få en regelbunden dialog mellan unga och beslutsfattare i aktuella frågor som rör unga, deras liv och omgivning. Ungas åsikter är viktiga och kan bidra till en förbättrad ungdomspolitik.

Den 15 november 2019 träffades Sydnärke ungdomsråd i Laxå för Dialogmöte 1. På mötet deltog 13 elevrepresentanter, 4 politiker, 2 kontaktpersoner som arbetar på skolorna samt 3 folkhälsoutvecklare från Sydnärke folkhälsoteam.

Dagen inleddes med en föreläsning av Sara Pettersson kring den politiska gången och hur medborgarförslag fungerar. Därefter följde en föreläsning av Sandra Lundqvist från Sydnärke folkhälsoteam om ANDT, då det var ett av de teman som röstades fram under uppstartsträffen. Sandra presenterade statistik kring ungdomars konsumtion och attityder, och lyfte diskussionsfrågor kring hur man kan förebygga ANDT. Filmen "Du bestämmer själv" från *A Non Smoking Generation* visades också, [klicka här](#) för att se den. Efter föreläsningarna genomfördes en workshop där deltagarna fick diskutera frågor kopplat till ANDT vid olika bord som alla roterade mellan. Nedan följer en sammanfattning av det som diskuterades.

Vad görs i skolan nu för att förebygga ANDT, och vad kan man göra?

- Ingen aning, känns inte som det görs något.
- Rings hem ibland om man tas på bar gärning.
- ANDT-föreläsning av äldre elever.
- Läroplanen i 9:an, olika på skolorna.
- Man behöver många perspektiv – gruppen viktigare än kunskapen.
- Sätter upp skyltar.
- Hårdare tag mot starka dofter. Rökning luktar starkt, många försöker maskera med mycket parfym.
- Machofabriken.
- Tobakspolicy.
- Hålla kolla på varandra.
- Visa filmen som vi såg.
- Man kan säga till dom bakom Aulan, ringa föräldrar osv.
- Tobakspolicy, tobaksvandring, tobakstriangeln.
- Samtal hem.
- Vissa lärare säger till.
- Bore stärka eleverns självkänsla och hälsa. Använda sig av elevhälsan.

Vad kan elevråden göra för att förebygga ANDT?

- Gå ut med det i klasserna (ANDT-frågorna).
- Fixa så det blir föreläsningar om ANDT.
- Ta ANDT mer allvarligt och diskutera och förtydliga policyn i skolan.
- Att även förbjuda lärare använda ANDT. Rök och snus-fri arbetstid.
- Förbättringar och tillägg i skolans policy om ANDT.
- Tobaksvandring.

- Driva frågan om tobaksfri arbetstid.
- Föreläsning av drabbad.
- Föregå med gott exempel.
- Tipsa om filmen vi såg.
- Lyfta frågan med rektor/lärare.
- Synliggöra tobakstriangeln där den finns.
- Fler rastvakter?!
- Elevråden kan öka och sprida delaktigheten.
- En länk som sprider information vidare.
- Påverka i positiv riktning.
- Lättillgänglig information på skolan.

Hur involverar man resten av skolan för att förebygga ANDT? Hur kan man involvera skolan?

- Växlingen från F-5 till 6-9 innebär något. Där blir en tydlig skillnad. Kan mer satsas där?
- Dålig påverkan från äldre elever i högstadiet. Kan det förebyggas?
- Slå sönder "coolidentiteten" i rökgrupper. De runt tycker inte det är coolt.
- Systemet. Korta raster när man kan gå ut o röka. Hinner inte spela fotboll eller faktiskt göra något annat som hindrar.
- Konsekvenser – avstängning.
- Erbjuder föreläsning för föräldrar.
- Samverka med fritidsgård.
- Skrämma upp folk. Äckla folk.
- Bryta machokulturen runt tobak.
- Lärarna ska agera.
- Obligatorisk föreläsning för alla lärare och elever.
- Genom att alla ser filmen vi såg.
- FÅ lärare och personal att inte använda tobak under arbetet.
- Normalt samtalsämne.
- Föreläsningar på skoltid.
- Tjata om följder.
- Stöd till att börja och sluta.
- Följa policy.
- Agera men också införa allvarliga konsekvenser.
- Lärare ska "vilja" se.
- Ta tag ordentligt i psykisk ohälsa.

Finns en policy på skolan gällande ANDT? Hur kan man arbeta vidare med en sådan?

- Hålla policyn aktuell regelbundet.
- Ta lika allvarligt på snus och cigg.
- Inte röka på skolans område.
- Erbjuder föräldrar stöd till att våga säga nej.
- Synliggöra policyn.
- Mer strikt med tydliga och hårda konsekvenser om inte policyn följs.
- Skogstorp ja, Sjöängen ja, Centralskolan ja, Lekebergsskolan ja.

- Mer detaljerad.
- Inkludera även personal.
- Prioritera de allvarliga sakerna.
- Energidrycksförbud på skolområdet.
- Få policyn känd på skolan, alla elever ska känna till den.
- Ta upp policyn på föräldramöten, diskutera konsekvenser med föräldrarna.
- Ja: Vialund, Skogstorp. Nja: Centralskolan?
- Trygghetsteamet jobbar med frågan, önskas mer i klassen.
- Avsaknaden av lärarnas inblandning.
- Hur lyfter vi fram det mera?
- Mentorstiden kan med fördel användas.
- Ja de är tydliga.
- Förbudsskyltar.
- Åtgärdstrappan.
- Bygga relation – vissa ses som stränga och tydliga men går inte att prata med.

Hur kan man påverka attityder till ANDT? I skolan/efter skolan?

- Negativt och positivt gruppsyck.
- Vuxna goda förebilder.
- Säga nej.
- Vuxenvärlden måste ha koll på det "privata" i bilar och epor.
- Säga ifrån, vara jobbig.
- Rektor behöver ta ett större ansvar.
- Önskemål att rektor i Laxå är med på elevråd.
- Visa filmen.
- Fler vuxna som håller koll i skolan.
- Enklare om alla föräldrar brydde sig lika mycket.
- Få folk att förstå att det inte är coolt.
- Positivt gruppsyck.
- Prata om konsekvenser.
- Vara ett föredöme.
- Skicka ut filmen till föräldrarna.
- Positiv föräldra-inställning.
- Bry sig om varandra.
- Total nolltolerans!
- Bry om andra.
- Uppmuntra elever som vågar säga nej och inte använder ANDT.
- Förändring i lagar.
- "Belöningar" och "bestraffningar" i skolan och i hemmet.
- Hårdare lagar. Förbud för användning av ANDT som minderåriga ungdomar.

Återkoppling från politiken

”Från politikernas håll ser vi problematiken ni lyfter, detta ska följas upp i respektive kommun.”

Tips och länkar

A non smoking generation

Ideell organisation som inspirerar, informerar och engagerar barn, ungdomar och vuxna för att skapa förutsättningar för unga att själva välja ett tobaksfritt liv: <https://nonsmoking.se/>

Sluta röka och snusa

Tips och hjälp hur man kan sluta med tobak: <https://www.slutarokalinjen.se/>

Tobaksbarn

Fakta, lektionsupplägg och elevmaterial om hur tobaksodling och tobaksproduktion påverkar låg- och medelinkomstländers utveckling: <https://tobaksbarn.se/>

Tobaksfakta

Här finns den senaste informationen om vad som händer i tobaksfrågan, både i Sverige och i världen: <https://tobaksfakta.se/>

Tobacco atlas

Guide om frågor som handlar om tobakskontroll. Innehåller fakta om tobakens skadeverkningar ur olika perspektiv: <https://tobaccoatlas.org/>